

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Atelier Stadsbouwmeester
Uw kenmerk	-
Ons kenmerk	2023-125059
Dienst	Fysiek Domein
Sector	Gebiedsontwikkeling, Economie en Bedrijfsvoering (GEB)
Contact	14058, Christiaan Wallet
Bijlagen	
Datum	6 juni 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

In het Coalitieakkoord 2022-2026 is opgenomen dat we een gemeentelijk Stadsbouwmeester aanstellen. Tijdens het debat over het coalitieakkoord op 15 juni 2022 hebben wij aan u toegezegd om u een nadere toelichting te sturen. Deze toelichting ontvangt u hierbij.

Doel van het Atelier Stadsbouwmeester

Tijdens het debat is al aangegeven dat het bij het stadsbouwmeesterschap niet zozeer gaat om één persoon, een ‘Stadsbouwmeester’, maar om een werkwijze. We noemen dit het Atelier Stadsbouwmeester. Het doel van dit Atelier is om de strategische denkkraacht op het terrein van gebiedsontwikkeling in onze gemeente te versterken. We vinden dat nodig omdat we de komende jaren voor ingewikkelde opgaven staan en we proactief willen anticiperen op onze omgevingskwaliteit. Want zoals in het coalitieakkoord ook al staat: “eigenlijk bouwen we elke dag aan nieuwe geschiedenis voor de toekomst.” Wat vandaag gebouwd wordt, zal er tientallen jaren staan en dus mede het aanzicht en functioneren van de stad bepalen. Het is daarom nodig om goed te begrijpen voor welke uitdagingen we staan, welke doelen we ons op de langere termijn stellen en welke strategie nodig is om deze doelen te bereiken.

Meer specifiek hebben we de volgende doelen voor ogen met het Atelier:

- We denken meer strategisch, meer toekomstgericht en meer in overkoepelende structuren dan in afzonderlijke opgaven en projecten;
- We snappen beter wat de ruimtelijke gevolgen zijn van de beleidsmatige keuzen die wij en de andere overheden maken;
- We gaan ‘de lat van Leeuwarden’ hoger leggen, we noemen dit het ontwikkelen van een ‘kwaliteitscultuur’;
- We gaan met ‘vuistregels’ meer aan de voorkant sturen op ruimtelijke ontwikkeling;
- We willen sturend en proactief handelen in plaats van reageren op initiatieven van anderen.

Inhoud van het Atelier Stadsbouwmeester

We richten ons in het Atelier vooral op de gebouwde omgeving. Daar waar alle opgaven samenkomen, bijvoorbeeld verdichting. Een van de belangrijkste keuzen die we voor de stad gemaakt hebben in de Omgevingsvisie (de samenvatting daarvan is toegevoegd als bijlage) is dat we geen nieuwe uitleglocaties meer aanwijzen. Alle nieuwe woningen worden binnen de bestaande stad gebouwd en daarnaast binnen de huidige uitbreidingsgebieden. Dat doen we zoveel mogelijk met hergebruikte (circulaire) en natuurlijke (biobased) materialen. Speerpunten zijn verder de ontwikkeling van de Spoorzone met ruimte voor nieuwe woon- en werkvormen, de inzet op een ongedeelde stad, de inrichting van de Leeuwarder binnenstad als ‘de huiskamer van Fryslân’, de doorontwikkeling van het profiel als kennis- en innovatiestad, een groen-blauw dooraderde stad en schone mobiliteit.

Overigens zou de term ‘Stadsbouwmeester’ kunnen suggereren dat hierbij enkel de ontwikkelingen in de stad aan de orde zijn, maar dat is niet juist. Via deze werkwijze worden alle ontwikkelingen binnen de Leeuwarder gemeentegrenzen, dus ook in de dorpen en het buitengebied, betrokken. Deze gebieden zijn niet uitgesloten van de inhoud van het Atelier Stadsbouwmeester.

Werkwijze van het Atelier Stadsbouwmeester

Onder de vlag van het Atelier zullen we gedurende meerdere jaren een breed scala aan activiteiten organiseren, voor uiteenlopende doelgroepen. Het Atelier analyseert, onderzoekt, verkent, inspireert en concretiseert ambities. Er is veel ruimte voor ontmoeting en discussie. Vraagstukken worden van meerdere kanten gezien, strategisch en ruimtelijk. Het atelier zet ontwerpend onderzoek en verbeeldingskracht in om mogelijkheden te verkennen en om keuzes inzichtelijk te maken, voor nu -en op de langere termijn. Er worden verbindingen gelegd tussen de vele partijen die bij ruimtelijke ontwikkeling in de stad betrokken zijn, met vooruitstrevende denkers en doeners uit andere regio's en andere landen en zeker ook tussen medewerkers van de verschillende sectoren binnen de gemeentelijke organisatie. Het is de bedoeling dat daarvoor na de zomer ook een vaste locatie beschikbaar is.

De werkvormen van het atelier zijn grofweg in drie categorieën in te delen:

1. Evenementen: workshops, lezingen, tentoonstellingen, lunch met de wethouder, et cetera;
2. Onderzoeken: ontwerpen, verkenningen, essays, et cetera;
3. Excursies: werkbezoeken, rondvaarten, stadswandelingen, fietstochten, et cetera.

Budget

Er is vier jaar lang, vanaf 2023 tot en met 2026, elk jaar €150.000 beschikbaar. Daaruit betalen we de kosten van de bovengenoemde werkvormen.

Klankbordgroep

Ook al is het Atelier Stadsbouwmeester gericht op gemeentelijke gebiedsontwikkeling, dat betekent niet dat het alleen een ‘gemeentelijk feestje’ kan zijn. We hebben de denkracht van ‘buiten’ hard nodig. Die betrekken we aan de hand van de diverse activiteiten. Aanvullend stellen we ook een klankbordgroep in met mensen die hun sporen in de ruimtelijke ontwikkeling ruim verdiend hebben en als kritische vrienden meedenken met de

programmering. Zij zullen hiervoor geen vergoeding ontvangen, hooguit voor gemaakte onkosten.

Opening

Het Atelier organiseert tussen 21 en 24 juni een aantal activiteiten die de start van het Atelier markeren. Dit zal plaatsvinden in De Harmonie. De stedenbouwkundig supervisor van de gemeente, ir. Loes Oudenaarde, zal daar een interactief toekomstbeeld schetsen. Bezoekers kunnen hun reactie geven en nieuwe ideeën inbrengen. Ook zijn er tien maquettes te zien van gerenommeerde ontwerpers die allemaal een eigen idee presenteren van hoe je op verschillende plekken in Noord Nederland tienduizend huizen kan bouwen op een manier dat de omgeving er in alle opzichten beter van wordt. Wij organiseren dit samen met het 'Ministerie van Maak', dat opgericht is door de Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam, bureau ZUS en MANN. Aansluitend volgt 's avonds een lezing van Attiek met een aantal van de ontwerpers die hier bij betrokken waren.

Betrokkenheid van de raad

Wij hechten er veel waarde aan dat u op de hoogte blijft van de activiteiten van het Atelier. In informatieve sessies zullen wij u informeren over de activiteiten van het Atelier en de doorwerking daarvan in beleid en projecten.

Voor nu nodigen wij u concreet uit voor de 'kick-off' op woensdag 21 juni 2023 om 16.30 uur in De Harmonie. Wanneer u hieraan wenst deel te nemen verzoeken wij u om dit door te geven aan de griffie. Ook bent u van harte welkom op de twee open dagen op vrijdag 23 en zaterdag 24 juni 2023 in De Harmonie.

Wij vertrouwen erop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*